

DOMOVINA

Uradništvo

je na Schillingovi cesti št. 2. — Dopolno blagovolno finančno, rokopisni se ne vrstijo.

Iskanje trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter volje za Avstrijo in Nemčijo 12 krov, pol leta 6 krov, 3 meseca 3 krov. Za Ameriko in druge države boljša vrta, boljša malo polnoma, namreč: Na leto 17 krov, pol leta 8 krov 50 vrt. Namočena se polnijo upravitelju, plačuje se vsakemu.

Na tiskovno

se plačuje od vsake polnovele po 20 vrtinčev in vsake polnovele: in volje iskanje in gospodarske inšpekcije malo papir.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Slovenski napisi v Celju dovoljeni. Celjska občina krhita postavu.

Ko je postal dr. Oton Ambrosič, sin Ambrosiča in brat Ambrosiča, predstojnik celjskega mestnoobčinskega urada, izdelal je s prirediteljem kranjskoizolirkega Nemca, sedaj celjskega šepana dr. pl. Jabornega in celjskega občinskega odhoda naredbo, da se sme v ogradje celjskih ali biti sobenega slovenskega napisa. Slovenci so se pridržali na delni odbor v Gradcu. Ta pa je svedu ukrep celjske mestne občine potrdil in vzel tega je celjska policija odpravila slovenske napise, ki so sagali v alic.

Slovenci so se pridržali na državno sodišče in to je zadnji petek, 18. t. m. razpovedilo, da je celjski mestni urad s preprosto slovenskih napisov v ogradje celjskih ali krhiti enakopravnost slovenskega jezika s nemškimi in prišlo član 19. državnih osnovnih postav.

Star kaše vnovit, kako malo spoznavajo celjski Nemci postavu. To se godi zato, kar vojo, da jih delni odbor vedno podpira, namestnik grof Clary pa ne izvršuje predpisane na nadzorstva občin s posebnimi statuti. Maribor in Celje sta smela odredi Slovencev enakopravnost pri javnih napisih in vendar nalagata mestna statuta obeh mest namestnika pravice in dolžnost prepovedati izvršitev takih sklepov občinskega odhoda, ki krhijo obstojajo postavu.

Kazenski grof Clary bi bil moral v Mariboru in v Celju takoj sestrati sovražnost občinskih zastopov in uradov proti Slovence. S tem bi si bil zaslužil priznanje Slovencev, da ne trpi žaljenja njihovih državljanov pravic, prišli pa bi bili v pravico časa Nemce k spoštovanju postav in bi jih bil razli postavljanje, katere jim nalaga sedaj državno sodišče na Dunaju, da morajo pripustiti vnovit, kar se je odpravilo.

Dne 5. oktobra 1906 je stori občinski odbor celjski eni sklep, s katerim je hotel uničiti javne dokane, da Slovenci v Celju niso mogli trgovati in obrtniki, namestnik Clary se ni gnil v Mariboru se tak sklep je prej stori in izvršil na Celjski tiskarji. Grof Clary se ni smiselno naj. Mariborški Slovenci so se proti navedbi, ki topla državnoizvedno in druge postavu, prišli. Namestnik in minister se je danes niela navedu ukrala.

To je treba si zapomniti in porabiti.

Dvakrat je danaj državno sodišče moralo sestrati krčenje slovenskih narodnih pravic po celjski občini. Ko je z. dr. Hlakovski uveljavil slovenske vloge, da na celjske občine prima de-

movinstvo v Celju, so je zavrnili brez bistvene razlage, rekoč, da ne sprejemajo drugih kot nemških dopisov. Morali so naposled sprejeti slovenskega.

Sedaj so hoteli s propovedjo slovenskih napisov sveta lagati, da ni Slovencev v Celju. Propadi so!

V obeh sledečih je delni odbor graški bil na strani nemških Celjanov.

V tretjem je delni odbor graški na pritožbo španstva kokarskega dobi nalog dopisovati na slovensko.

Telke boje imamo Slovenci na štajerskem s namimi sovražniki Nemci, pa zavremo jih, ako vstrajamo. Tako torej naprej!

O nagodbi z Ogrsko.

Nagodba, katere je vlada barona Becka sklenila z Ogrsko, napravi po prvem naglom pyčitanju dober vtis; ta dober vtis pa nam ostane tudi pozneje, če nagodbo natančneje pregledamo. In vendar je bilo baron Beckovo poročilo v parlamentu sprejeto leženo, hladno. Na onem samem mestu so se poslanci agri in dali dolga odobravanja in sicer pri poročilu o dohodni kolonizaciji sredi v Dalmaciji, tem starem problemu, s katerega rešitve se je brezspšno bavila cela dolga vrsta Beckovih prednikov v ministerskem predsedstvu, in ki je končno po dolgem trudu sedaj rešen na korist Avstrije in kakor upamo na veliko korist Dalmaciji in Kranjski. „Slovenec“ od 17. t. m. je s ono samo ljutojotom lažno osramoteno na kratko proglašal, da gre zanjega za sveso dolžajski solencis s hrvaškimi in potem dalje deli s dalmatiškimi solencis, gospodoma Šustaršič in Šukljeta ali „Slovenski Ljudski Strani“. Ta dva neda sta po „Slovenca“ rešila namakrat vprašanje, katere je bilo doodaj za vse avstrijske ministerske predsednike naravnost nerodljivo. Vsa diplomatska spretnost avstrijskih ministrov in vse vpliv čvra niso mogli premagati ogrskega odpora proti solencis sredi Dalmacije z Avstrijo, dokler niso neogodno gospodarske razmere pršile Weberja in Kolbata sklenili s Beckom nagodbo — in sicer sklenili nagodbo za vsako časa. Neogodno gospodarske položaje Ogrske — in na barona Becka, ne čvra in tudi ne S. I. S. s Šustaršičem in Šukljeto — so imamo zahvaliti na sveso dolžajski solencis s hrvaškimi in na vse gospodarske koristi izvršajoče in xje; hčer kaj drugoga trdi, je — bodisi Mijot, ali pa slepar.

Baron Beck je od 1907. leta prvi avstrijski ministerski predsednik, katerega se je posrečilo skleniti nagodbo, katere bodo parlamentarni potem in se na temelji § 14. — rekoma. To je njegova nalaga, katere mu ne more

nikdo stajati. Da se mu je to posrečilo, zahvaliti se ima pa v prvi vrsti političnemu in gospodarskemu položaju Ogrske.

Madžarska koalicijska je sedaj v neuprjetnem položaju; Komuth-Woklovo ministerstvo ni na čvra priljubljenost, hrvaška kriza, obstrukcija hrvaške delegacije v ogrskem parlamentu, narodnostno gibanje na Ogrskem, skrajno neogodno položaj za denarnem trgu in neogodno gibanje socialne demokracije za splošno in/ednako volilno pravico — vse to je omehčalo madžarski odpor proti nagodbi. Voditelji madžarske politike so spovedali, da še nikakor ni prišel čas, ko bi se mogli od Avstrije emancipirati ter se gospodarski osamosvojiti. Sprevideli so, da morajo na vsak način skleniti s Avstrijo nagodbo in naj stane to kar hoče. Zato je tudi s avstrijske strani upravitelno vprašanje, ali je baron Beck ta zgodni položaj tudi popolnoma izkoristil in ali si morda dohodnih gmotnih koristi Madžarov v državno pravico obzira predrage plačil.

Največji uspehi avstrijske vlade so v tem, da je bila krovta znižana na 2 %, kar pomeni zmanjšanje avstrijskega prispevka za skupne izdatke na približno 6 milijonov krov na leto. Tudi vprašanje konverzije skupne rente je za Avstrijo dovolj ugodno, kar se je obravnilo zadlo, da se mora ta konverzija izvršiti na temelju 4 %.

Ako bi pa Ogrska svoj dolgi skupnega dolga v znesku 1400 milijonov takoj odpelala, so mu ta dolgi kapitalizirani s 4335 % (Ogrske so zaklevali, naj se jim ta znesek kapitalizira s 5 %). Ker pa si misli, da bi Ogrski ta vroji dolg take naglo odpelal, je dogovorjeno, da bodo po protisu 54 let morali kapitalizirati s 43 %, kakor je kapitaliziran avstrijski dolgi.

Volki gospodarski uspehi je sredi Dalmacije s normalnoizmo solencis v nektrajni smrti, t. j. od Badelovnega tuni Metlike do Karlova in dalje do Ogulina, Otocac in Gospić do Kana. Zato je nala vlada dovolila, da se ojača izvoz ogrskih pridlovov in izdelkov na Nemško in ta nala, da postavi na onem dolo Kolbato-Bugmanske pruge še drug tir in sicer med Jablanovcem in Tjelinec, dočim ostane pruga od Bugmanske do Anaburga na prvi moji osrednje kakor doodaj kar se postavi in toliko lagljajski, da lahko prepi: do 64 vlakov na dan, razširijo se tudi nekatero postavu. Direktno sveso ogrskih državljanov solencis s pršidli drž. solencis na nala vlada si dovolila.

To so nali največji gmotni uspehi.

Za to se je Ogram dovolila, da se smejo vlagati cetrki državni papirji v

avstrijske hranilnice, vendar pa avstrijske vlada ne priznava ogrskim državnim papirjem papirarne varnosti. Z obzirem na slabe tržne razmere na Ogrskem, se vrstajo ogrski državni papirji v masah iz tujine na Ogrsko ter bodo sedaj romali v avstrijske hranilnice. Posledica tega nabiranja ogrskih državnih papirjev v avstrijskih hranilnicah bodo ta, da bodo Avstrija, kot glavna upalca Ogrskega morala skrbeti za to, da Ogrske ne napravi bankrot, kar bi se šlo pri tem vendar le za avstrijski v ogrskih državnih papirjih naložen denar. V tem obziru bomo do 1917. l. še bolj zavzorni na Ogrsko nego smo bili do sedaj.

Kaj je bilo dovoljeno Madžarom v armadnem vprašanju — o tem se še ne ve.

V bančnem vprašanju je nala vlada Madžarom tudi prevel popustila. Načrti so je la, da jim ta popustljivost s nala strani ne bo pomagala, kar se njih denarne razmere tako, da jim v dogledni dobi še ne boče mogoče misliti na to, da bi si osnovali svojo samostojno državno banko; (da, čuje se, da bodo avstro-ogrski banka v kratkem zahtevala podobljajne privilegije po za 10 aspekt za celih 30 let).

Velikga pomena je dovoljenje takovane kartake na sledkor. Ta komunisti na sedaj se stane sicer al-kake denarne črte, pomeni pa toliko kot priznanje ogrske samostojnosti. S tem se Madžari dobi od Avstrije, kar ne betali, zaslužili boče v bodoče pri sklopanju trgovskih pogođi s tujimi državami ter samostojno, neodvisno državo, čvratno se bodo in pogajanja vršila potem ministersva vnanjih relij.

Državnoizvedne vrednosti te pridobitve je na Ogrsko solencis vrednosti in sli so tam, da ima Magyar Hring, glede ustavovirne strukto prav, trdi, da je si gmotno korist, katere bi Ogrji ne mogli komensirati za te državnoizvedne pridobitve.

V trgovskem obziru se pač lahko reče, da je Beck-Woklovska nagodba na Avstrijo razumna čvra lagljaja — se li pa nala gospodarske pridlovne vrednosti Madžarom dovoljajki državnoizvedne komost, to je druge vprašanje, o katerem nas boče še li dobiti v parlamentih natančnejšo po-nala.

Odgovornost župana, moč njegove pravice.

Župan občine Kerkarja, g. Hlakovski, je vrati c. kr. politični ekspozitri v Maribor nek spn, ki je bil obkolen s nemškimi krutajci in poročila Hlakov, izdane od čvra trahit uradov

na slovenskem štajerskem ter jej je mamljal, da ona ne more zadeti prej obravnave, dokler se na ne predlože dokumenti v slovenskem jeziku, in sicer zato ne, ker si na kot odgovor na ščelnik oblike pridržuje vse pravice, si vsak dopis sam predlaga.

C. k. politična ekspozitura je na to občela od ravnosti dveh šupnih sredov slovenski kratki in poročil list.

To bodi vsem onim šupnim uradom na Slovenskem, ki izdajajo nemške dokumente, rahel opomina, da s tem nasprotujejo pravicam slovenske narodnosti. To bodi ohenec tudi prijasa migljal, naj izdajajo v prihodnje dokumente v slovenskem jeziku, saj mora on imeti povod tisto veljavo kakor nemški jezik.

Uzorno narodno ravnanje zavednega kokarstva župana vidi državne urade neovrgljivo resnico, da o ni ne morejo na Slovenskem brez slovenskega jezika ničesar opraviti, vladu pa podučajo, da sme pri nas nastavljeni le uradniki, ki so našega jezika popolnoma zmorni ter jo vodi do propiranja, da bude za in obrabo slovenskega jezika zmernih uradnikov treba sedanje srednje šole prestrukturirati v popolnoma slovenske, a v Ljubljani ustanoviti slovenske visokoličnice.

Ako bi bile vse naše občine na tako visoki stopnji zavednosti, morali bi vse to doseči v najkrajšem času.

Naprej torej slovenski župani! V Vali odgovornosti tiči velika moč do slovenskega uradovanja v šupnih listih, državnih in delovnih uradih! Vi ste lahko najboljši odvetniki in zagovorniki pravic slovenskega naroda!

Politični pregled.

Domobranska dobita.

17. t. m. je stavil posl. Kraso predlog o podpiranju premagovnikov na Čolnem in o določitvi maksimalne cene za premog. Čolki nar. rad. Bafival je stoneljavni najstarejši svojega predloga, naj se zakonito uredi pogodbeno razmerje med šolskimi in upravni in njih službenici. Ko so šolski uradniki zahtevali, naj se jim plače in menže povzame, kar so življenske razmere čedalje bolj drage, je šolskiški ministru to vprašanje le „nadiral“. Šolskijarji so bili pristojni stopiti v pasivno resistance ter so se s tem pozastili zakonitega sredstva v obrambo svojih pravic. Kako šolskiški uprave postopajo s svojimi službenici nam priča dejstvo, da so bili ti na „Beveru“ zapadli šolskiški pristojni podpisati revenc, s katerim so odgovarjale vsaki odločitvi in služaja odpuščenja iz službe; prisilnost dolžavov traja tudi po deset let. Bafival poudarja potrebo uradnih dolžav glede nočne službe, nedolžnega politika, dopustov; vstajenost mest šolskiških nadzorov in rolitv vprašanja službene doba.

Soc. dem. Ellenbogen je napadel Bafivala ter očital njemu in čolkim radikalno demagogijo.

Nemški rad. Kroy podpira Bafivala svoje zahtevke kot opravilne. Graja avtomatično postopanje v plači kot nepravilno in inteligentnim podaradnikom škodljivo ter pravi, da ne njegova stranka staviša nadrt, tako bi se ti nedostopni odstranili. Kroy in nemška radikalna stranka si predstavljata državne šolske kot germanizatorično sredstvo, zato zahteva, da se ustanovi na Čolko posebno nemško ravnateljstvo državni, šolske, one v Trstu pa mora s državni sredstvi podpirati germanizacijo. „Uslužbeni drža-

leznice in Trsta so pionirji nemotiv, ki vzdržujejo ondi avstrijsko državno misel, zato je treba tako plačati, da ne pidišje in Trsta.“ Vask uslabenev v izvršilni službi, to je zahteva nemško rad. str. mora biti smiselna, na nemškem čemlja pa me-rejo biti nametani izključno le uslabenci nemške narodnosti. — S kratko ti gospodje zahtevajo naj se odstrani sistem avtomatičnega postopa v službi in plači in znanje nemščine samo zato, da bi Nemcem zavarovali hitrejši postop in vsa boljša mesta po slovenskih in laških krajih. v nemških krajih pa naj bi se nemcem postavno zadržalo aslabovanje. To vrste ljudje so itak že nastavljeni po prvih šolskih po vsem Slovenskem in odganjajo slovenske ljudi iz službe, kakor se to godi v Gorici in po Korokem. Ali bodo naši poslanci še vedno molčali! Take ne-sramnosti bi bilo treba na mestu za vrniti. Govorili so še razni govorniki — končno je bila sprejeta najnost Bafivalovega predloga, za katero so glasovali tudi soc. demokrati, čeprav so govorili proti predlogu.

Sprejet je bil predlog posl. Ellenbogen (soc. dem.) o odpravi prometnih zadrtkov na prvih Družbe državnih šolskih.

V seji dne 18. t. m. je interpelliral posl. Pogačnik (slov. kler.) zaradi pomnožitve vlakov na prvih Ljubljana-Trbiž, Jesenice-Bok. Bistrica in zaradi povečanja postaj. Nadaljevana je bila debata o razmerah na prvih Družbe državnih šolskih. V debato je posegel minister Derschatta in branil odredbe ministerstva v rekurzu šolske proti narodnim generalne inspekcije. Končno je bila sprejeta najnost Ellenbogenovega predloga s dodatkom posl. Bafivala, da naj se zahteva, katere se stavi na Družbe državnih šolskih razlikirjo tudi na različne druge privatne šolske družbe.

Na to se je vnela ostra debata o slabem ravnanju s vojniki. Posl. Rosel (soc. dem.) je opisal dogodek dragona Samanta, ker sta ga dva podčastnika nadlegovala in preganjala. Na interpellacijo o tem dogodku je odgovoril domobranski minister dne 23. junija t. l. da sta dotična dva podčastnika obsojena na 4 meseca ječe, dne 27. junija sta bila pa še oba pomilostena in sta se vrnila k svoji okadroni, kjer sta dragona Schrottnerja začela tako prganjati, da se je tudi on usmrtil, to pa samo za to, ker je bil Schrottner obvestil Samantovega očeta o noči njegovega sina. Posl. Rosel po osodi kritiki tak in podobnih dogodkov zahteva naj se preneha dolžba službenega reda o pravici pristojbe tako, da bi se vojak smel pritožiti in bil tudi zavarovan proti prganjanju in kaznim zaradi tega.

Domobranski minister F. M. L. Latascher se je kaj nasrečno branil. S svojim govorom in načinom svoje obrambe je razburil cel parlament proti sebi. Njegov prednik sedanjí vojni minister Schönach je bil čisto drug mod. V podobnih slučajih je od-krito priznal resnico, obredil grajeane slovo, objavljal šoljanje ter si s tem korektnim postopanjem pridobil pri-znanje celga parlamenta ne izvemoi soc. dem. Prav tako soglasno je bilo obojanje domobranskega ministra Latascherja, kateri je pač moral vsled tega odstopiti, kajti predlog Rosel je bil soglasno sprejet in burni klici: ahugi! so leteli na ministra. Grof Sternberg je pa del k ministru, na v znamenje čestitanja stisnil roko, si v polni šorniki zaplisl cigareto, del klobek na glavo in odšel. Ta nepotrebnia sarovost grofa Sternberga je vzbudila glavno ogorenje med poslanci.

Na dnevnem redu prihodnje seje, ki bodo jutri 22. t. m. bodo nagodbeni predlogi.

Baron Banffy nekdanji ogrski ministerki predsednik bude proti na-godbi. V prvi seji parlamenta je pravil poslabec: „V prvem trenutku mnogo poslancev ne bude niti razumelo, kako škandalozno smo bili pobiti s to na-godbo. Da ne govorim še o drugih stvarih, naj omenim le zveze dalmatinskih šolskih, katere smo Avstriji kar tako vrgli tja ter s tem prizadeli svoji trgovini na Balkanu usode-polen udarec. Vaska madžarska vlada je bila do sedaj vedno proti tej zvezi, sedanja vlada pa opisuje to, kakor bi bila za to pridobila za Ogrsko kako važno koncesijo. Vlada ni mogla pridobiti niti zveze ogrskih šolskih z Ausabergom (na praksi meji), katere bi vendar morali biti koncesija za dalmatinsko zvezo.“ Tako in podobno bodo gromele različne veličine proti nagodbi, s katero se pa vkljaj temu Madžari popolnoma zadovoljni, ker jim je v resnici zelo ugodna.

Družne politične vesti.

Cesarjevo združje se obrača stalno na bolje. Noč od 18. na 19. t. m. je prebil cesar popolnoma dobro in skoro brez kašlja, mrzlica se niti zjstaj ni pojavila. Cesarja je dobro spanje tako okrepilo, da je 19. t. m. dopolnil del kakor po navadi; subjektivno razpoloženje je jako dobro. Ker se tudi po-poldne 19. t. m. ni pojavila mrzlica in je razpoloženje, telesa moč in apetit popolnoma zadovoljivi, upajo zdravilniki da bude cesar v malo dneh popolnoma zdrav.

Dalmatinski deželni odbor se je zalvali s posebno brzojavko baronu Becku, da je dosegel teleznično zvezo Dalmacije s monarhijo.

Na Belgijemski grozi nastati med kraljem in ministri hud raspor zaradi razmer v državi Kongo. Kralj se ne vrne v Bruselj in je dal ministrom poredati, da je bolan.

Mirovna konferenca v Hagu se je v petek zaključila. Uspeh konference ni posebno ugoden.

Gotovo je, da se združijo nemške napredne stranke le tesneje v skupen klub. — Tudi Čehi se pogajajo za skupen klub vseh čeških poslancev. Najbolj se pogajajo za skupen klub mladobeli: agrarni in klerikalci se ne navdušujejo zanj. Ako se ne doseže skupen češki klub, pade najbrž mi-nistrski Fort.

Hrvatki protestanti so sklenili ustnovitev lastne protestantske cerkve na Hrvaškem, da se izognejo madžar-cajskemu vplivu ogrske deželne prote-stantske cerkve.

Deželna vlada bosanska je od-redila, da se imenuje odsej uradno jezik prebivalstva v Bosni srbo-hrvatski ne bosanski.

Dalmatinski demokrati so se zdru-žili s hrvaškimi napredjaki v veliko, hrvatsko ljudsko stranko. Združitev obeh strank se je izvršila na velikem zboru hrv. napredne stranke v Osaka.

Dopisi.

iz Celja. Namen posvečajo sred-stva, ali dober klerikalci se tudi laži ne plači, če mu pomaga do gospodstva. To resnico nam je spet jasno dokazalo zborovanje katoliškega političnega društva v Radovljici dne 13. t. m. N tem zborovanju je govoril ko-lik knjižarnik in duhovnik, celovja doktor Lampe, kar poroča „Slovenec“ od 14. t. m. št. 237 tako-le: „Mi nismo proti tej svobodi... ker so katoličani sploh bolj svobodomislilni, bolj svobodoljubni in v vsakem oziru bolj

ljudje, kakor pa liberalci (Odobravajo).“ — In kaj prvi na uzorni katoliški duhovnik o admi-nistraciji shoda svobodomislec v Pragi. „Udeležili so se ga anarhisti, ki v-odnje more, in zato se je zahtevalo, da naj se izpuste in upovev ljudje, ki so zapleteni v atentat na španske kralja in kraljico... Izvedli so se za razstavljanje nezavrnišlik po javnih trgovinah, kamor hodi šolska mladež...“

Las je ostadna, v ustih kato-liškega duhovnika pa, boročega se pod pretezo katoliške vere in pravosti za nadvlado katoliškega duhovstva, po-staja naravnost odprna. Katoliški duhovnik in bogoslovja doktor G. Lampe naj pove imena onih morilcev kraljev, ki so se udeležili shoda svobodomislec v Pragi, pove naj imena onih udeležnikov tega shoda, ki so bili „zapleteni v atentat na španske kralja in kraljico“. Če teh imen se ve in ne more povedati, je najve-ze zborovalce v Radovljici vedoma na-pačno počeval ter se storil na ta način krivega moralnega slepar-stva, kar je od njega kot katoliškega duhovnika in prvaka katoliške S. I. S. poseben grdo in nepošteno in bo tudi katoliški veri zelo škodovalo, če jo bodo taki ljudje in v takimi sredstvih branili, kakor se je to zgodilo v Ra-dovljici. Na shodu svobodomislec v Pragi ni bilo morilcev kraljev, pač je bil glavni govornik na manifestaciji shoda katoliški Čehov v Budjovcih dne 29. septembra t. l. grof Sternberg, ki je pod varstvom polanske nedotak-ljivosti v parlamentu na najsvetoviji način napadel na cesarja Franca Jo-sefa iz grde, osebe makrovalnosti. Ta vrli katoličan in najpogostejši svetnik po „Slovenec“ volji je ravnal ostodnje-nego vsak anarhistični petardar, kajti anarhistični fanatik ali blasnet tvega pri svojem hudodelniškem činu svoje življenje, grof Sternberg pa je cesarja napadal iz zasode, dobro vedoč, da ga kot poslanca ne zadene ne roka pra-vice, ne roka policije. Da so tega ja-naka sopot izvolili v parlament, je edino zasuga katoliškega duhovstva Ste li torej s tem dokazali, da ste „bolj svobodomiselnili, bolj svobodoljubni in sploh v vsakem oziru boljši ljudje“ kakor so drugi?

Istotaka je Vada trditelj, da so zahtevali v Pragi, naj se razstavljajo v izločbah nezavrne mlke. Tu ste tudi vedoma lagali gospod bogoslovja doktor in duhovnik. Še nepravno ste se sprehajali po Rimu, bili ste gotovo ne-štokratni v sikstinskih kapeli, tja pri-hajajo tudi otroci če božjo, in gledajo nebroj nagih teles, s katerimi je Mi-chel-angelo pokrtil strop in še posebno steno za glavnim altarjem: sodni dan. So li to nezavrne mlke? in ste li zahtevali, naj se spraskajo raz sten ka-toliških cerkva? To vendar veste, da so takih slik vse katoliške cerkve po Italiji polne. To je umetnost, pravita, to nikogar ne pohajuje. Ne, o umet-nosti se je govorilo v Pragi, o umet-nosti v raznih parlamentih in šornbrih, na katerih je bil ta predmet na dnev-nem redu — in vi hinavci, navijate oči, lašete in ovajate — v imenu ka-toliške vere in pravosti. Ljudstva treba odproti oči, da bodo videlo in spoznalo vaše namene, da ga zalast namite in držite v nevednosti, da lahko s njim delate, kar vas je volja. Las ima pa kratke noge — in tudi vaše laži bodo kmalu vsi spoznali in vam obrnili hrbet. — Koliko vam je na-ravnosti mar, o tem priča vaše glavno glasilo nam, „Slovenec“ prinaj v isti sami šte. 237 pod zaglavjem „Skrajna popačenost“ notico, katere priča, da se gospodje kar deklarijajo na svinjarijah vsake vrste in kar stikajo in volajo,

že bi dobili kaj „pikantnega“, kar po dobrem in zdravem konstitui ali večerji malo poleglo v vino in masti stopljeno živce. O tem seksualnem voharstvu in farnovski smelnosti in še posebno o neotesenosti in surovosti, pričajo razne „pikantnosti“ o Wolfringu in njegovi nevisti, o gospe Tošiljivi itd. In močje, kateri pijo za tak pornografski list so zagovorniki katoliške pravosti! Žal mi je te uboge pravosti, da ima take zagovornike.

Kako dobri, da boljši kakor drugi ljudje so ti gospodje, nam pričajo besede katoliškega duhovnika in bogoslovja doktorja g. Lampeta: „Liberalci zopet napovedujejo, da bodo obstruirali volilno reformo ... Če prej ne odnehajo liberalni muzikanti, naj se jih pusti toliko časa pihati in razgrajati, da obnemogli in utrujeni gopceje po tleh, in potem se preko njih nezavestnih trupel sklene volilna reforma! (Barno odobravanje in plaskanje).“ Da v tem tonu govori katoliški duhovnik o svojih političnih aspirokih in da mu nerazodna poslušalci „barno plaskajo“ in njegovo divjačo odobrjuje, to je pač najtalostnejši pojav, kar smo jih kdaj doživeli. Kam pridemo, če nas bodo fanatiki Lampetovega kalibra gnali in podili dalje po tej poti? Ali hočete v resnici napraviti iz Slovencev divjake? In vi si drznete trdit, da delate to v imenu katoliške vere in katoliške pravosti? Nevarnejši zapeljivce naše ljudstvo še ni imelo in tudi katoliška vera ne breavestnejših grobokopov.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Prepovedani napisi v Celju ne bodo prepovedani!** Mesni obštinski svet je s svojim sklepom zopet pogorel! Državno sodišče je v petek razpisalo svojo razsodo. Sodišče je menilo, da se je s sklepom mestnega občinskega sveta celjskega krilil § 19 temeljn. državnega zakona o jezikovni ravnopravnosti vseh državljanov. Zaveda svoj napisev v Celju se mora smatrati za zadevo javnega življenja; z ozirom na to, da je slovenščina deželni jezik na Štajerskem, se ne more celjskim slovenskim meščanom prepovedati, da bi se ne smeli posluževati v javnosti svoje materinščine. — Slovenski hišni posredniki, trgovci in obrtniki, ki so nastopili po gospodu dr. Hrašovcu prot prihoze proti sklepa celjskega občinskega sveta, ki bi rad prepovedal slov. napise v Celju, so tedaj popolnoma zmagali. Zapanu Jabornjaku in celemu slavnemu občinskemu svetu celjskemu pa častitamo na tom: — „uspehi.“

Celjski župan in naši nemikutarji imajo letos res smolo: nedavno tega so pogoreli s svojo pritožbo proti volitvam v celjski okolici, sedaj pa s svojim imenitnim sklepom. Nekajkrat še naj pogorijo, pa se jim bodo nosovi še podaljšali za nekaj decimetrov.

— **Pisarno dr. Ivana Dečke v Celju** je prevzel g. dr. Josip Karlovšek in jo združil s svojo. Oh jednom se je prenesel o doseganju dr. Iv. Dečkovo pisarno nasproti svoji doseganju v Rotovških nlicah.

— **Slov. delarsko podp. društvo v Celju** naznanja, da se vrši prihodnja pevska v. v. j. v. j. v. j. Zadnje pevsko vaje se je udeležilo lepo število pevcev, društvenih in izvenrednih. Prosimo tudi še vse druge gospode, katere se je povabilo, da pridjo. Pele se bodo tri lepe žalostinke na Vseh svetov dan na okod. v. a. liličen in bi bilo želeto, v. a. liličen mogli dosegajo nastopiti.

— **Celjske novice.** Današnji sejm je bil razmerno slabo obiskan. Na prodajo se je udeležilo posebno veliko blaga za oblake in obutala. — Živinski sejm je bil boljše obiskan; vendar pa se je opalo, da je cena živini znatno padla. — Ker se sodej ne bo smel v Celju nikdo več spoditi nad slovenskimi napisi, pripoveduje se po mestu, da ni da napraviti med drugim dr. Kowatschitz slovenski napis dr. Kovarčič in da se dr. Ambroschitz prelevi v dr. Ambrosiča. — „Vahtarica“ javka, da se bo z odlokom državnega sodišča podpiral bojkot nemških trgovin; zato bodo sedaj vsi Nemci napravili slovenske napise. Iz „Nemca“ Kosa nastane slovenski Kos, iz Rakuscha Rakus, Wallentschagha Valeschak i. t. d. No, čudno bi ne bilo; saj nemstvo vseh naših celjskih nemikutarjev je v precej tesni zvezi z denarjem in dobičkom.

— **Slovenski trgovski shod v Ljubljani** je dobro uspel. Udeležencev je bilo čez 400. Štajercer je bilo malo (v vsem 14), med njimi 7 Celjanov, 4 Trboveljani, 2 iz Savinske doline in 1 od Ormoža, Korolci pa so bili štirje. O štajerskem slovenskem trgovstvu je govoril g. Jozef Smertnik. Malo je tudi bilo velikih trgovcev, zastopana je bila bolj srednja in mala trgovina. — Izvrsten referat g. Jozeta Smertnika, knjigovodje celjske „Posojilnice“, o stanju slov. štaj. trgovstva in industrije priobčimo v prihodnjih številkah našega lista. Nekateri podatki so naravnost presenetljivi; opozarjamo še danes na ta referat.

— **Marchkova interpelacija** radi „imenovanj“ slovenskih uradnikov na Sp. Štajerskem je izraz tiste nemikutarke neustrpnosti, domiljavosti in predrznosti kakor smo jo od vrste ljudi na Sp. Štajerskem že navajali. Noldtkrat se je že naš list ukvarjal s temi stvarmi. Nemci in v njimi g. Marchki de namreč zmiraj mislijo, da so sodišča, davkarje in pošte na Spod. Štajerji samo za nemikutarstva mesteca in trge, koder so nastanjene, ne pa za velik slovenski okoliš. Vlada je bila dolgo časa in je po navadi žalobno še danes istih misli; ako pošle upokletva poprej omenjeni resnični položaj — se Nemci in nemikutarji grozovito razburjajo; sveda, nemiko uradništvo je glavni stebel njih vlade po spodajštajerskih „nemških“ mestecih in trgih. Take interpelacije, kakor je Marchkova, katere so le izraz neustrpnosti in predrznosti in naravnost meje na denuncijantstvo, se ne bodo več upokletale, gospoda! Čim bolj se naše ljudstvo politično probuja tem slabše so vam bo godilo. — Sicer pa, ako na Češkem kričite: v nemške nemške kraje nemške sodnike, zakaj pa mi ne bi imeli pravice zahtevati za slovenske kraje slovenskih sodnikov? — Ako bo Marchki le tako „deloval“ za blagor svojih volilcev, jih obžalujemo, da so si zvojljo tako nevednega in nedelavnega poslanca.

— **Poročilo** se je danes g. Anton Stergar, trgovec v Skaljah z gospodično Nežiko Praprotnikovo v Braslovcah. Bilo srečno!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval ravnatelja železnar v Stora, g. Jeleka z vitekim križcem Franc. Jožefovega reda.

— **Deželni odbor je nepoboljšljiv.** Občina Kokarje je bila zaprosila deželni odbor v Gradcu sveda v slovenskem jeziku za slovenske tiskovine „Godbene dovoljenje“, a ta jih je do: — I. samo nemške „Musik-Licenz-Scheine“. To nepostavnost pobija občina Kokarje s sledečim dopisom dež. odboru:

„Sem doposlal nemški Musik-Licenz-Schein Nr. 1361—1380 in „Verzeichnis“ se vračajo z naznanilom, da

se tursadno ne morejo robiti, ker ne ustrezajo v jezikovnem oziru določbam člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. XII. 1867. I. dr. zak. broj 143, ki je bil izdan za določitev pravic državljanov a ne za c. k. r. državljanov. Ker je uradni jezik občine Kokarje slovenski in so takojtnji občani (državljeni) Slovenci, se zahteva, naj se dopoljujejo s tem tiskovine „Godbene dovoljenje“ v slovenskem jeziku, katere bodo župan, odborniki in občani razdelili.“

„Dokler se ne dopoljujejo s tem takoznan ustrezajoče tiskovine, se bodo tursadno izdelava godbena dovoljenja na navaden papirju s slovenskim pisanim besedilom brez kontrole deželnega odbora.“

Zupanstvo občine Kokarje, dne 7. septembra 1907.

Župan: Franc Blatnik.

Na to opravičeno in dobro utemeljeno izjavo ni še dospel nobeden odgovor na občino. Če bi zahteva ne bila zakonita, bi si upali v Gradcu župan takoj narekovati globo, a ker vedo, da bi komečo župan zmagal, molčijo ter si na tihem želijo, naj bi le občina Kokarje ostala osamljena.

Slovenske občine, vrstite samonemške tiskovine deželnemu odboru. Komečo mora on ustredi vali zakoniti zahtevi, a če ne ustrede, niste tudi ve dolžne, obravnavati in rabiti nemških tiskovin.

— **Iz Velenja.** „Slovenca“ v odgovor. Veliki narodnjaki okrog „Domovine“ ne bodo prav nič poudarili g. poslance Jedovnika o narodnosti, ker tega hvala Bogu ni treba. Pač pa bomo danes v Jezikovni bližini res malo pomotali. „Slovenec“ dobi gosp. Jedovnika po ovinkih narodnega industrija, čel da se je pod njegovo patronanco ustanovila nemška šola v Velenju. Kranjski duhovnikli list pa ni pomislil, da v Velenju županije zagrizen klerikalec Jozef Skala in se je šola ustanovila pod njegovo župansko patronanco. „Ali ni tudi ta šola neka koncesija za volitve, narodni gospod Skala?“ Pa brez zamere, govorili smo le s „Slovencem“. Glede drugih očitaj pa spo minjamo le na obisk dr. Verstorleka v Šoltanju pred ožjimi volitvami. Hodil je menda k Wochnaggu na vro gledat, kaj ne?

— **V Konjicah** je prišlo zadnje dni do hudega pretepa, ki je imel nesodolne posledice. Nekaj fantov je v krčni skupaj pilo. Pijača jim je šla v glavo in so se stekli. Pri tem pa je neki Stefan Vrhnar fant Janca Satterja z nožem tako zbebel, da je kmalu na to umrl. In v Mariboru prirejuje naši duhovnikli klerikalec socialne kurze, v katerih jih vse sistematično pretepanja!

— **Iz Konjice.** Shoda zaupnikov „Narodne stranke“ se je udeležilo okrog 40 zaupnikov. Predsedoval je shoda odvetnik g. dr. Rudolf. Govorili so gg. dr. Rudolf, urednik Spindler in abo. phl. Prekorski. Sklenilo se je med drugim spreminiti knjižnico knjižnico in se brigati tudi za ljudsko knjižništvo po tako zaspanem in klerikalnem konjickem okraju. Govorilo se je tudi o važnih gospodarskih zadevah. Malo nas je, a pokazimo, da smo močje!

— **V Žumnu** se je razpisala posetnikovi hčeri Mariji Benc petrolejka. Dekle je bilo takoj čelo v plamen. Podoba je bila živi goričji bakliji. Dekle so sicer otepi pred smrtjo, toda vsled težkih opeklin menda ne bo okrevala.

— **V Remniku** se je ustanovila poštna oddaja. Posoben pot bo prinala in odnala pošto v Maribor vsak dan izvenšji nedelje.

Trgovina s papirjem, pisanim in risanim orodjem prodaja c. k. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

prigovora
kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ministralni, evitni in barvani papir

Papirnatu servijeto
Papirnatu kraljčki okrogli in štroglati.
Lampijoni v raznih barvah in oblikah.
Korlandoli (kafeti)
Serpentine za (traki in papirja) v raznih barvah.

stencilni peresa
kamenčki tablice
peresniki gobice
radirke črtilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, grill, ali po usmju vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

koliko svetni, nitičljiva, župnijske urade, okrajno zastope, šolske zastope, knjižnice, posojilnice, odvetniške, notarske in privatne.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatu vrece

vseh velikih, od po originalnih tovarniških cenah. *****

Stambilje

pešatniki, vizirni, (šingelirski) za urade in privatne levičnjeje so v najkrajšem času.

Dopisnice

smetne, pokrajinske, svetilnične, od najpreprosteje do najfinije izpeljave. ****

Albumi

za slike, depozice in postaje.

Zavitke za urade vseh velikosti.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebitine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priporočamo člene Vloga. O Solitini in tiskani potrebitine

— Iz Marlboroa. Injaštevno nemškega „Studentenheims“ v Marlboru so se obnašali na izletu k Sv. Urbanu, katerega je priredilo zadnji teden, npr. tolarstvo. Pri cerkvi sv. Urbana so pehali dve šip, gostinstvo pa so tudi napravili mnogo škod, med potjo pa kakor skoraj vedno pri vinskih zabavah preiskave celo zadržali žandarmstva. Priporočamo ta junaštva nemških gimnazijev celiki „vahtarici“ v tovarni preizkušnje.

— Ohlédí zhor „Podpurný družstvo za slovenské vysokoskole v Praze“ visí se bude dne 11. listopadu t. l. ob 7. uri večer v restaurácii Louvre na Ferdinandovi třídě v Praze.

Zitne cene na državski borzi za poljedeljske pridelke so ta teden nastale: pšenica za 10 vinarjev, rž za 15 do 20 vinarjev in koruza za 15 vinarjev stožn. Cene za oves so ostale nezmenjene.

— Nesreče v rudnikih. V pečorskem rudniku pri Celju se je pone- srečil rudar Kranjc. Dinamita kapica se mu je pregodaj ugnala, mu odtr- gala vse prste na levi roki in ga že težko ranila na glavi in vratu. Prepe- ljali so ga v celjsko bolnišnico. — V škafceškem rudniku je ubila težka gruča premoga rudarja Rebernika. Padel mu je s stropa v premogokopu na glavo.

— Od Sv. Katarine. Danes 47
t. m. je nagle smrti umrl koma
15 letni mladenič Vinko Berk, čim

»in tukajšnega kmeta. Pretečeni teden je tega tanta sosed radi neke malenkosti suval in tepel, pravijo tudi, da je bil fant 16, t. m. hušo pajan in je vsled padcev smrtno poškodbo dobil. Sodnijsko (obdukcija) raztelesenje boče pokazalo, kaj je vzrok bolezni oziroma smrti. Grodo je pijančevanje, še greje na se prestopiti.

— Smrtina kosa. Pri Se Lenartu nad Veliko nedeljo je umrl gosp. Seb. Kovačić, vpok. župnik zagrebske nadškofije. Svoje case je bil vojaški duhovnik. — V Žetalski je umrl ocožnik g. Avgust Perč. — Naj v miru počivata!

— Prva slov. umetniška razstava v Trstu se je otvorila v soboto, dne 19. vinotoka popoldan v prostorih „Slavjanske Citalnice“ za prijatelje umetnosti in goste. Dogodek sam na sebi je za razvitek naše mlade umetnosti zelo pomemben.

— Od Sv. Duha pri Lučanah
Na takojšnji bolji je nastavljen g. Jos.
Ledenik, dosedaj učitelj v Štitanju.

Kranjsko.

— Poradnji. V četrtek ponoči je silno deževalo po celem Kranjskem. Barje pri Ljubljani je bilo v petek tako prepričljivo, da so poslali iz Ljubljane tri rešilne čolne. — Kamničeva Bistrica je nastopila pri Mengeski železniški tir, vsoled česar se je moral ustaviti železniški promet. — V neki vasi ob Sori je drla voda skozi okna v hiše in so prebili ljudje noč.

groznem strahu. Nekateri so ponoči tirali živino iz hlevov in bežali z njo na hribe.

— **Drobne vesti.** Naš štajerski rojak, glavn. suplent g. Ivan Ozimec je dobil zaradi bolezni dopust. — Sava je odnesla most pri Tacnu, na okrajni cesti Smarčno-St. Vid. Most je bil last barona Lazarinija. — V četrtek popoldan je vdarila strela v hlev posestnika Masija v St. Juriju nad Kranjem ter ubila njegova vola. Ušlo se ni.

— **Strokovno potovanje na Turorolsko prireditelji Kranjske kmetijske družbe.** Nakupovalno se bode lepe in dobre krave ter biki simendolske pasme. Potovanje bo vodil mlekarški nadzornik g. Legvart.

Primorsko.

— Spopad med odvetočnikoma. Pri neki kazenski razpravi na delovnem sodišču v Trstu je prišlo zadnje sredo med odvetočnikoma dr. Robbo in Paetherjem do osebnega spopada. Dr. Robba je zgrabil tintnik in ga zagnal proti glavi nasprotnika, kateri pa se je srečno izognil in je priletel tintnik v zid.

— **Nevihita.** V četrtek zvečer s imeli v Trstu silno nevihta. Utrgal s je oblak. Vse nižje ležele ulice in trgo so bili polni vode, katere je vabila nanose trevine in skladišča.

Svetovne vesti.

— **Poročnje.** Vsi led močnega de-
ževja pretekli četrtek so narasle rek

Nadža, Plava in Renta na Beneškem; ter prestopile svoje bregove. Sedem mostov se je podrl, več vasi je pod vodo. Deževalo je tudi v toplem in rožah je vsled tega narasla — iz Lombardije poročajo, da so jezera silno narasla. Tudi na severnem in srednjem Angleskem je mnogo krajev pod vodo. Škoda na poljih je velikanška; potopilo se je mnogo živine. Mnogo vasi je popolnoma ločeno od sveta, obdaja jih krcinkrog roča.

— Shod društov srednješolskih profesorjev se vrši 1. in 2. novembra v Ljubli. na dnevnom redni stoji tudi vprašanje o reformi matere.

loterijske stevilke.

varianci, 19. oktobra 1987	101, 19, 67, 24, 20
Dijamant	112, 80, 84, 50, 52

Zamenjala

550 2-1

Prodajalko

izveščano v trgovini z mešaním
blagom večio slovenskega in nem-
škega jezika **se takoj sprejme**
Kje pove upravnistvo „Domovine“

ZVEZNA ISKARNA

LAGROBNE VEDE, V VSEH VELIKOSTI IN CENAH TRAROVE ZA VEDE IN NAPISE Z ZLATIMI ČRKAMI PRIPOROČA: PETER ROSTIČ V CELŠU.

CELJE NARODNI DOM KAROL VANIČ NARODNI DOM CELJE
Velika trgovina modnega, suknenega in manufakturnega blaga na drobno in debelo

Za jesensko

In zimsko dobo dosle novosti v modnem in suknenem blagu za obleke v velikanski izbiri. Velika zaloga preprog, garnitur suknenih in čipkastih zaves in Stores po najnižjih cenah.